

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Львівський державний університет внутрішніх справ
Освітня програма	39234 Освітньо-наукова програма "Право" розроблена для підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти - доктора філософії - за спеціальністю 081 "Право"
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	081 Право

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

04.11.2020 р.

Справа № 0571/АС-20

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 08 "Право" у складі:

Наталія Оніщенко – головуєчий,
Беніцький Андрій Сергійович,
Ващенко Юлія В`ячеславівна,
Волошин Юрій Олексійович,
Гуржій Тарас Олександрович,
Зверев Євген Олександрович,
Коструба Анатолій Володимирович,
Лариса Шумна,
Мочульська Марта Євгенівна,
Торбас Олександр Олександрович,
Шепітько Михайло Валерійович,

за участі запрошених осіб:

Балинська Ольга Михайлівна – гарант ОП,
Гутник Віталій Володимирович – член експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Львівський державний університет внутрішніх справ
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	39234
Назва ОП	Освітньо-наукова програма "Право" розроблена для підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти - доктора філософії - за спеціальністю 081 "Право"
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 11, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

ГЕР погоджується з експертами. Програма має чітко сформульовані цілі, вони враховують специфічну відомчу особливість закладу.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

ГЕР погоджується з експертами. Відчувається, що заінтересовані сторони (передусім учасники програми та роботодавці) залучаються до визначення цілей освітньої програми та програмних результатів навчання. Тішить той факт, що експерти визнали, що співпраця має не формальний, а реальний характер.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

ГЕР підтримує експертів. Тенденції розвитку спеціальності, ринок праці в ЗВО вивчаються, аналогічно як і досвід інших вітчизняних і освітніх програм. Галузевий та регіональний контекст також беруться до уваги.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ГЕР погоджується з висновками експертної групи.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

ГЕР погоджується з експертами в тому, що програма повністю відповідає вимогам Постанови КМУ від 23.03.2016 р. № 261 “Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)”.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

ГЕР погоджується з експертною групою. Програма дійсно чітка, логічна, її елементи в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Огляд освітніх компонентів програми приводить до висновку, що зміст освітньої програми відповідає предметній області, визначеної для неї спеціальності. ГЕР підтримує висновок експертів.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обов'язі, передбаченому законодавством

Можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії відповідно до програми є, однак, викликає сумнів зауваження експертів щодо обов'язковості включення кримінологічного блоку. Його наявність, на думку ГЕР, є бажаною, але не обов'язковою з огляду на кадровий склад викладачів, які забезпечують дану програму.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Також ГЕР погоджується з експертами. Програма та план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

ГЕР погоджується з експертами. Програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

ГЕР підтримує експертів. Видається, що обсяг освітньої програми та окремих її освітніх компонентів реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

ГЕР погоджується з експертами. Дуальна освіта в процесі запровадження, однак, здобувачі мають можливість поєднувати навчання за програмою із викладанням.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

ГЕР погоджується з експертами в тому, що правила є чіткими та зрозумілими. Вони дійсно оприлюднені. Водночас, рекомендація експертів про необхідність переведення вступних іспитів в письмову форму є дискусійною. ГЕР не може підтримати таку рекомендацію експертів, оскільки специфіка програм доктора філософії може передбачати наявність в тому числі усних вступних екзаменів, однак, рекомендує програмі не обмежуватися лише ними, а включити письмову частину також.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

ГЕР погоджується з експертами. Правила враховують особливості освітньої програми, в силу специфіки ЗВО, прописані досить детально.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ГЕР погоджується з експертами в тому, що ОП визначає чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. Водночас, ГЕР також погоджується повністю із рекомендацією експертної групи щодо інтенсифікації роботи ЗВО та представників програми в даному напрямку, оскільки той факт, що здобувачі не змогли назвати іноземні ЗВО, спільно з якими проводились заходи, свідчить про необхідність суттєвого покращення як власне міжнародної роботи, так і комунікації її суті та результатів до учасників навчального процесу.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ГЕР детально вивчила відповідні правила та висновок експертів та повністю його підтримує. ЗВО передбачає одним із елементів визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, складання відповідного екзамену. Цей факт вочевидь сам по собі нівелює саму ідею визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, не спрощуючи, а ускладнюючи процедуру, чим не сприяє такій діяльності. ГЕР рекомендує спростити дану процедуру, не первантажуючи її зайвими заходами контролю.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

ГЕР погоджується з висновком експертів про те, що форми та методи навчання і викладання дозволяють досягти заявлених у освітній програмі цілей, є студентоцентрованими, базуються в основному на принципах академічної свободи в межах, які можливі у закладі з режимною системою навчання.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Замість силабуса в програмі застосовуються робочі програми, що є допустимим, тому ГЕР погоджується з позитивною оцінкою експертів, водночас рекомендує програмі застосовувати силабуси також, зокрема і через те, що вони передбачають менший обсяг інформації, а відповідно - економлять ресурси, передусім - час на їх розробку.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Експерти здобули докази того, що ЗВО забезпечує поєднання навчання і досліджень при реалізації освітньої програми. Цьому сприяють і наукові конференції, які проводяться в закладі, і наукові гуртки та інші засоби. ГЕР погоджується з висновком експертів.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Факт щорічного оновлення робочих програм свідчить про те, що зміст програм оновлюється. Водночас, експерти звернули увагу на недостатню залученість світових наукових надбань, що спонукає ГЕР рекомендувати їх ґрунтовніше вивчати викладачам і залучати до робочих програм курсів.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Експерти неодноразово зауважували, що міжнародна діяльність ЗВО, в тому числі й у межах даної програми, є недостатньою, однак, вона ведеться. ГЕР рекомендувати її інтенсифікувати та поліпшити комунікацію про міжнародні заходи до всіх залучених до програми..

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

ГЕР погоджується з позитивним висновком експертів.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Стандарт відсутній

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ГЕР погоджується з висновком експертів про те, що правила проведення контрольних заходів є доступними, чіткими та зрозумілими.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Факт наявності антиплагіатної програми можна вітати, однак, зі свідчень експертів можна зробити висновок, що перевірка здійснюється механічно, без залучення людських ресурсів, лише за допомогою антиплагіатної програми. ГЕР рекомендує запровадити додаткову перевірку робіт на предмет дотримання їх авторами норм академічної доброчесності викладачами.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів

навчання

Експерти засвідчили загалом високу кваліфікацію викладачів, виділивши, однак, проф. Сибірну Р.І., яка викладає Теорію і практику наукових досліджень, як таку, що не відповідає даному критерію, оскільки вона є доктором біологічних наук. ГЕР вважає це питання дискусійним, оскільки видається, що цей предмет може викладати будь-який професор взагалі (оскільки звання професора передбачає володіння навичками наукових досліджень і здатність їх передати студентам/аспірантам/ад'юнктам, хоча, звісно, бажано було б, щоб це був фахівець з права на цій програмі, однак, факт викладання цієї дисципліни доктором біологічних наук ГЕР не вважає недоліком.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Експерти встановили, що процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і забезпечують їх професіоналізм для успішної реалізації освітньої програми. Підстав не погодитися з експертами ГЕР не вбачає.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

ГЕР погоджується з висновком експертів про те, що в аудиторіях роботодавці не працюють, але вплив на організацію та реалізацію освітнього процесу мають.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Інституційно практики в аудиторії не залучаються, однак викладачі роблять це приватним чином. Робочою може бути будь-яка з цих двох схем, тому ГЕР погоджується з експертами в тому, що це не можна вважати недоліком.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Експерти отримали докази сприяння ЗВО професійному розвитку викладачів, переважно у зарубіжних ЗВО. ГЕР має всі підстави з ними погодитись.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

ГЕР погоджується з висновком експертів про те, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності передусім шляхом преміювання, однак, дійсно, чіткі критерії вибору кандидатів на преміювання не прописані. ГЕР підтримує експертів у рекомендації ЗВО це зробити.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

ГЕР погоджується з висновком експертів про достатність матеріальних ресурсів ЗВО.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

ГЕР погоджується з висновком експертів про те, що безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти дійсно надається.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Освітнє середовище є безпечним та дозволяє задовольняти потреби та інтереси здобувачів вищої освіти. ГЕР підтримує висновок експертів.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

ГЕР підтримує висновок експертів у тому, що визначена вище підтримка у ЗВО надається.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Університет, на жаль, обладнав достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, не в усіх своїх навчальних будівлях. Це, хоч і не є суттєвим недоліком, однак, не дозволяє претендувати на зразковість. В цьому аспекті ГЕР не підтримує висновок експертів, визнаючи умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими потребами, які навчаються за освітньою програмою як достатні, однак, не як зразкові.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ГЕР підтримує висновок експертів про те, що відповідна політика і процедури дійсно існують.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Позитивним фактом є існування відповідного інституційного органу, однак, ГЕР погоджується з експертами і рекомендує ЗВО залучати роботодавців та здобувачів вищої освіти до цього процесу.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

ГЕР погоджується з експертами у тому, що відсутність самостійності у прийнятті рішень вказаних вище органів не сприяє продуктивній співпраці у питаннях забезпечення якості освітньої програми, рекомендуючи ЗВО надати цим органам більше свободи, а не просто формально включати їх представників до органів, які ухвалюють відповідні рішення.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

В цьому аспекті ГЕР також погоджується з експертами в тому, що роботодавці залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми як партнери, однак, цю роботу варто підсилити.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

ГЕР також погоджується з експертами у тому, що хоч співпраця з випускниками і є, але її варто посилити.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

ГЕР погоджується з експертами в тому, що система забезпечення якості ЗВО намагається вчасно реагувати на виявлені недоліки.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Попередніх акредитацій не було.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

ГЕР підтримує висновок експертів у тому, що процес формування культури якості в ЗВО ще триває.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Експерти виявили, що права і обов'язки всіх учасників освітнього процесу є доступними для них, чіткими, зрозумілими. ГЕР підтримує цей висновок.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Хоч за свідченням експертів, особи, з якими проводилось інтерв'ю, і свідчили про те, що проєкти документів виставляються, однак, ані експерти ані ГЕР таких проєктів не знайшли.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

ГЕР погоджується з експертами в тому, що варто було б рекомендувати ЗВО розміщувати силабуси (робочі програми), а також вибіркові компоненти на сайті для покращення інформування стейкхолдерів.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

ГЕР вважає, що варто погодитися з експертами, що зміст програми відповідає науковим інтересам здобувачів вищої освіти.

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

ГЕР погоджується з експертами, що наукова діяльність здобувачів вищої освіти відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

За цим аспектом ГЕР зауважень немає. Наукові заходи проводяться.

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

ГЕР погоджується з експертами, що робота в цьому напрямку ведеться, однак, її варто посилити.

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

Наукові керівники активно ведуть наукову роботу і публікуються.

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

Відповідні положення прийняті і мають місце, проводяться заходи з популяризації академічної доброчесності, однак, варто роботу в цьому напрямку посилити, зокрема удосконалити систему антиплагіатної перевірки, додавши до неї крім автоматичної перевірки ще й перевірку викладачем.

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Учасників програми варто більше залучати до впливу на розробку самої програми, а також розширювати коло іноземних ЗВО зі схожими програмами для рецепції позитивного досвіду.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

ГЕР погоджується з експертами про необхідність рекомендувати визначити у внутрішньоуніверситетському акті з організації освітнього процесу за ОНП методологію (принципи) обрахунку обсягу ОНП (228 кредитів).

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

По цьому критерію варто погодитися з рекомендаціями експертів щодо поліпшення роботи з іноземними ЗВО і залучення до цього процесу здобувачів. В питаннях же стосовно впровадження письмових вступних іспитів – питання дискусійне. Специфіка програм доктора філософії може, на думку ГЕР, передбачати усні екзамени.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

ГЕР рекомендує запровадити силабуси, які займають менше обсягу і є економічними з огляду на це. Крім того, ГЕР рекомендує суттєво поліпшити міжнародну діяльність та комунікацію про неї до всіх залучених до програми.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

ГЕР рекомендує запровадити додаткову перевірку робіт на предмет дотримання їх авторами норм академічної доброчесності викладачами.

Критерій 6. Людські ресурси

ГЕР рекомендує ЗВО чітко прописати критерії для преміювання викладачів.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

За цим критерієм зауважень ГЕР дійсно майже не має. Матеріально програма забезпечена достатньо. Однак, критерій не може вважатися зразковим якщо має хоча б один недолік, яким, на жаль в цьому випадку, є недоступність для осіб з особливими потребами деяких навчальних приміщень (корпус зі статусом пам'ятки архітектури). Попри очевидні труднощі з вирішенням цього питання, задля визнання зразковості за цим критерієм, його варто вирішити. Можливо, слід скористатись досвідом численних західних університетів, які також мали схожу проблему, однак, вирішили її. До решти аспектів цього критерію ГЕР зауважень не має.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

ЗВО варто інтенсифікувати свої зусилля щодо впровадження культури якості через співпрацю з різноманітними стекхолдерами, більше залучати їх до перегляду освітньої програми.

Критерій 9. Прозорість та публічність

ГЕР рекомендує ЗВО робити усі необхідні документи (напр. силабуси, робочі програми) доступними на своєму веб-сайті. Таким чином стейкхолдери матимуть можливість оперативно знайомитися з ними, що поліпшить співпрацю між ними і ЗВО загалом та програмою зокрема.

Критерій 10. Навчання через дослідження

В цьому критерії ГЕР рекомендує суттєво доопрацювати систему забезпечення дотримання норм академічної доброчесності, щоб вона не зводилась лише до механічної перевірки.

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

Оніщенко Наталія Миколаївна